

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย “การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน กรณีศึกษา การตัดกระดาษรังผึ้ง ตำบลท่าทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” เป็นการวิจัยและพัฒนา ลักษณะของการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการผลิต รูปทรง โครงสร้างและสวดลายของภูมิปัญญาท้องถิ่น การตัดกระดาษรังผึ้ง 2) วิเคราะห์เอกลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นการตัดกระดาษรังผึ้งเพื่อประยุกต์ใช้ในการสร้างแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน 3) ออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นการตัดกระดาษรังผึ้ง 4) หาความพึงพอใจของรูปแบบของตกแต่งบ้านจากภูมิปัญญาท้องถิ่นการตัดกระดาษรังผึ้ง โดยมีการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งทางด้านวรรณกรรม บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การลงพื้นที่ในการสำรวจ และสัมภาษณ์ ซึ่งมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญการตัดกระดาษรังผึ้ง ได้แก่ ครูเปี่ยม สงชื่น ครูช่างการตัดกระดาษรังผึ้ง ตำบลท่าทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. ผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบผลิตภัณฑ์จำนวน 5 คน โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1. เป็นผู้ผลิต นักออกแบบด้านผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านจำนวน 2 คน 2. นักวิชาการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน จำนวน 3 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษากระบวนการผลิต และลักษณะทางกายภาพของภูมิปัญญาท้องถิ่นการตัดกระดาษรังผึ้ง

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการวิจัย มีดังนี้

- ศึกษาค้นคว้า จากเอกสาร หนังสือ บทความ งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดกระดาษรังผึ้ง

- ศึกษาข้อมูลภาคสนาม เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับ
ปราชญ์ชาวบ้าน ช่างพื้นบ้าน

2. ศึกษาเอกลักษณ์ของการตัดกระดาษรั้งผึ้ง

ใช้การสำรวจงานจักสานและการสัมภาษณ์เชิงลึกของการตัดกระดาษรั้งผึ้งในพื้นที่ โดย
ใช้กรอบของการศึกษางานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านได้แก่ ลักษณะทางกายภาพการตัดกระดาษรั้งผึ้ง
และกระบวนการผลิต

- ประชากรได้แก่ ช่างตัดกระดาษรั้งผึ้งในประเทศไทย

- กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญการตัดกระดาษรั้งผึ้ง ได้แก่ ครูเปี่ยม ส่งชื่น ครูช่างการ
ตัดกระดาษรั้งผึ้ง ตำบลท่าทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ
เฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เอกลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นการตัดกระดาษรั้งผึ้ง

วิเคราะห์เอกลักษณ์วิเคราะห์เอกลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นการตัดกระดาษรั้งผึ้ง วิเคราะห์
จากผลของการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 และนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นการตัดกระดาษรั้งผึ้ง

พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านจากการวิเคราะห์เอกลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น
การตัดกระดาษรั้งผึ้ง โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ การใช้งาน ความสร้างสรรค์
ความเป็นไปได้ในการผลิต และการสะท้อนเอกลักษณ์ของการตัดกระดาษรั้งผึ้ง

ขั้นตอนที่ 4 หาความพึงพอใจของรูปแบบของตกแต่งบ้าน

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนและนักท่องเที่ยวจำนวน 100 คน (ขนาดประชากรมากกว่า
100,000 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ของ Yamane 1970:886 (ณ ระดับความมีนัยสำคัญ
เป็น .05 ความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ 5) ได้จากการสุ่มแบบเจาะจงสถานที่ ณ ร้านจำหน่ายสินค้า
1 แห่ง คือ 1) ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกและของตกแต่งบ้าน กรุงเทพมหานคร สุ่มเลือก
ตัวอย่างแบบบังเอิญ สอบถามให้ได้มาซึ่งความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่มีโครงสร้าง ที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ กลุ่ม
ชาวบ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลท่าทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

2. ใช้แบบสอบถามประชาชนปลายปิดสอบถามกลุ่มผู้บริโภค เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความ
คิดเห็นทางด้านรายการการตัดกระดาษรั้งผึ้งมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน

3. แบบประเมินการออกแบบและผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน

4. ใช้แบบประเมินวัดระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ได้จากการพัฒนา

การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ดังนี้
- การวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความพึงพอใจ โดยแบ่งเกณฑ์ได้ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกต